

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára	
házhöz hordással vagy postán küldve:	
Évi ára	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.	

Hirdetmény a bányegéjlon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőnkől 6 — nem megrendelőnkől 8 kr-ért igattatik be.
Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móríz.
Bécsben: Ooppel L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vince.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejervár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) címzendők: — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

„Székesfejervár”

hetenkint kétszer — szombaton és szerdán — megjelenő társadalmi hetilap

október—december negyedévi folyamára.

A lap ára helyben házhöz hordva vagy vidékre postai küldéssel:

Évnyegyre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . . . 3 frt. — kr.

Lapunk előfizetőit kérjük, miszerint az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen. — Egyszermind kérjük lapunk eddigi pártolót s barátait, hogy azt saját körükben terjeszteni sziveskedjenek.

Előfizetési pénzek **Klökner Péter** lapkiadóhoz címzendők, ezek beküldésére ajánljuk a posta-utalványokat, melyek bérmentesítve csak 5 krba kerülnek.

A közigazgatási bizottságokról.

A jövő hét folytán veszi kezdetét az ország törvényhatóságai közigazgatási bizottságok megválasztása.

A városokban, melyek municipialis külön állásukat megtartották, oly közönyösséggel néznek a választásnak eléje, mintha a számos közgyűlési bizottságok egyik legjelentéktelenebbikjének és nem a törvényhatóság legfontosabb közigazgatási testületének megalakításáról lenne szó. Nem várnak ez ny intézménytől semmi jót. Ellenben bizonyosnak tartják egy pozitív rosztaladalt: a közügyek iránti érdeklődésnek megcsökkenését a városi polgárság kebelében; s valószínűnek egy másik hátrányos következményét, azt, hogy a városi ügyeknek a közönség egyetemétől

elvonatvezetését néhány befolyásosb egyénből alakuló clique önző kezeibe juttatandja.

Igy vélekednek a városi közigazgatási bizottságokról, legalább azon városi municipiumokban, hol a közhangulat nyilvánulásával alkalmunk volt megismerkedni. Ily felfogás egészen természetzerű jelenséggé teszi a közönyt, az érdeklődés teljes hiányát.

A megyékben, legalább a mennyire saját tapasztalataink következtetni engedik, más a hangulat. — Nemcsak a főispánok, az egyes megyei pártok is élénken foglalkoznak már a közigazgatási bizottsági választás kérdéseivel. Minden vidéke a megyének igyekszik legalább egy-két népszerűbb emberét bevinni a választás alá eső tiz közigazgatási bizottsági tag közé. Itt-ott már korteskedésnek is találkoztunk nyomaival. Néhol pedig a főispánok is foglalkoznak a megbízhatóbb embereikből alakítandó közigazgatási bizottság listájának szerkesztésével.

A hatáskör, melyet az 1876. VI. törvényzikk a közigazgatási bizottságokra ruház, oly kiterjedt, oly fontos, hogy épen nem csodálhatni, ha ugy a főispánok, mint a megyei irányadó körök bevinni igyekeznek embereiket az adminisztratio tulajdonképeni vezetésére hivatott e testületbe.

Azonban nemcsak féltett érdekek szüleménye ezen érdeklődés. Bizonyítéka annak is, hogy az önkormányzat iránti ragaszkodás népünkben még nem halt egészen ki. A közigazgatási bizottsági választások próbakövet fogják képezni e ragaszkodás gyakorlati értékének. Kiderítendik, ha vajjon van-e törvényhatóságaikban még oly elem, a mely minden anyagi díjazás nélkül elégséges szellemi s anyagi erőt képes a közügynek, a közigazgatási bizottság sok időt igénybe vevő működésének áldozatul hozni.

A municipalis önkormányzat barátait figyelmeztetjük a küszöbön álló választásoknak e messzeható jelentőségére. Ha biztosítani akarják az önkormányzat jövőjét, oly férfiakat választassanak be a közigazgatási bizottságokba, a kik képesek s készek is foly-

tonos részt venni a bizottságok működésében. Ha e választásoknál is ismétlődni fog azon jelenség, melyet a megyei közgyűlések commissionak alakításánál oly gyakran van alkalmunk észlelni; ha oly férfiak választatnak be a közigazgatási bizottságokba, a kik csak ambíciójuk pillanatnyi kielégítését keresik e kitüntetésben, ha a választott bizottsági tagok rendszer távol maradása hivatalnokok és tisztviselők testületévé teszi az egész közigazgatási bizottságot: akkor csakugyan utolsó órája ütött hazánkban az önkormányzatnak. S még azt sem fogjuk indokoltan állithatni, hogy szükség van további fenntartására!

Keressék fel a törvényhatóságok közgyűlései kebeléből azon férfiakat, kik értelmi súly, társadalmi tekintély, s vagyoni viszonyaik által képesítve a közért való munkálkodásnak szeretete által pedig hivatva vannak a közigazgatási bizottsági tagsággal járó kötelek teljesítésére. Éberem örködjenek a választásoknál a magyar államiság érdekei fölött is. Legyenek rajta, hogy az ugynevezett nemzetiségi megyékben se válhassék a közigazgatási bizottság oly testületté, melynek tendenciái az állam magyarságának érdekeibe ütközzenek.

Jó választások mellett a közigazgatási bizottság megyékben hasznos szolgálatokat tehet, ugy az önkormányzat, mint általában a közigazgatásügyének. A városi municipiumokban tartunk tőle, nem leend egyéb szétépett foszlánynál a fejlődésében elfojtott önkormányzati tevékenység fölött!

Városi tanügy.

A városi iskolaszék f. é. szeptember 9-én választásra gyűlt össze. Ez alkalommal elegen voltak jelen. — Elsőben is a legutóbbi gyűlés jegyzőkönyve hitelesített.

Az iskolaszék alelnökéül egyhangulag főt. Kuti Márton felsővárosi esperes-plebános ur választott.

Hogy ez ideig a városi népiskolaügyek élén a legbüzböb s legtapintatosabb férfi állott **Say Rudolf**

TÁRCZA.

Visszaemlékezés az érd-battai kirándulásra.

Még most is a legsebesebb zápor kopogását érezzük fejünk felett s a híves eső idegrázó érintését nyakunkon és a villámok hatalmas csattogását, midőn rád gondolunk érd-battai kirándulás. Mindhárom pedig oly velőkgig ható kellemes. Uj kalapunk az antiqutások közé kerülése hirdeti az elsőt, esendes idegláz emlékezetet a másokra s a harmadik nem a villanygép csiklandozó szikrája, hanem egy hatalmas dördülés ott fenn a magas menny kárpitjain, mely minden órán fenyeget egy-egy hatalmas csapással, mely épp oly könnyen lesujthat, mint a hogy nem sujtot le.

Ily viszontagságok után, mégis oly kedves a visszaemlékezés e kirándulásra; feledjük az antiqutások közé jutott kalapot, az ideglázt, az egek haragját és kedvesen gondolunk rá.

A Jupiter pluvius s a neki dühödt Aeolus átkosdulása után is a feltűnő Phoebus szárnyai alatt előbukkanó Amor s ti muzsák kedves emléket hagyatott hátra azon eseményekről, melyeket ott a hajdani classikus Róma népe által lakott, a barbarok által eldult Potentiana romjai közt átszenvedve élvezni szerencsések voltunk.

Az ily édes-bús jelen után az ösmultu földön állva nem felejtkezhetünk meg egészen azokról a ősökrol, kiknek köszönhetjük a haza fennállását.

Szóljunk hát a multról, először Érd egyik nevezetesebb emlékérol a török toronyról, mely méltán egyik nevezetesebb emléke megyénknek, körülbelül öt öl magas lehet, erős masszív kövekből, csigalépcső vezet a magas minarett tetjére, hommé egykor, midőn a szőke Duna vize felett is az osmanok karja parancsolt, esendesen kiállhatta a jámbor muzulman kelet felé fordulva „Allah achbar” „Il Allah”-t azóta is a jámbor dervisek el-ellátogatnak ide, hogy buzgó imát küldjenek a hatalmas Allah zsámolyához.

A toronyhoz hasonló régi romokon áll a jelenleg igen csinos kastély, mely a hatalmas Hamzsabég egykori várkastélya romjain épült fel. Érdet a Sárkány család bírta, ennek kihalta után a Szapáriaké lett, kiktől az Illésházyak vették meg; a régi török kastélyon épített Illésházy egy másik kastélyt, melyet uodalommal együtt 1828-ban herceg Battyhány vett meg, ettől pedig 1847-ben báró Sina György. A régi kastély igen elhagyott állapotba jutott, míg nem 1867-ben báró Sina Simon lerontatá s helyébe a jelenlegi újat építeték, melyből a kilátás a Dunára s a távoli vidékre mondhatni festői. Gyönyörűen van berendezve s behutorozva az egész kastély, melyet a derék Stieber Lothár ur szíveségből volt alkalmunk megtekinteni.

A kastély alatt megvan még azon föld alatti börtön — most pinze — hol Szapári Péter szenvedett. A kastély háttérében pedig régi három szobák még a mult században megvoltak, most azonban az uj kastélyba beépítették.

E kastély fogadá be szeptember 9-én a megyei

küldöttség tagjait, mely a congressus fogadására jött Érdre. Itt volt a megyei tisztikar egy nagy része.

A hajónál ott volt Tassy Béla járási és Lits Gyula vaáli járási szolgabíró teljes díszben, feltűnő szép magyar öltözetük megtetszett a külföldieknek s egy dán királyi származású hölgy (bár zárjelközt monda már antiqutitas) nagy figyelemmel nézegette a deli termétü szolgabírákat; nagyon megtetszetek még Worsaae dán miniszternek s kitűnő archaeologusnak.

A két szolgabíró kalauzolása mellett értünk fel a két őskori sírhoz, melyekben talált tárgyak azon újabb bizonyítékot nyujtották a tudós világnak, hogy bizony ezen halmok daczára a budapesti lapok lelkesedésének — nem hunhalmok, hanem az őskori népek rendes temetkezési helyei. Ide a hunok nem temetkezettek a csaták után, mert ezek rendszeres sírok s nem csata utáni temetők. Különben is a hunok, ha megégették is hulláikat, de urnákba nem tevék. Hiába keressük tehát itt Attila testét, hiába e sírokban hősei porait, nem azon sírokban, hanem a haza göröngyeivel összevegyülve porlanak ők, a dicsők.

A nap melegen sütött a hegyen s nem a tudomány, hanem a hősugarak izzaszták meg tudósainkat, még itt bámulták a mult emlékeit. Innét a gőzhajóra tértek vissza, mely őket a battai hypocaustumhoz szállítá. Azonban alig ért a hajó ide kitért a vihar és Neptun neki ereszté a szeleket minden irányban, szenvedve, ázva, hiába vártuk mig elkiáltta borzasztó szavát „quos ego”!

A battai ásatásnál volt a nagyszerű sátor négy-

ur személyében, azt a siker is eléggé igazolja s nyilvánvalóvá teszi, s ez nagy szerencse volt az ily átmeneti időszakban, mint a minő a lefolyt néhány év városi népiszkoláink újjászervezésében. Ugy hisszük, Kuti neve újabb kezesség, hogy városi elemi iskoláink a megkezdett ösvényen tovább viselni s a közműveltség emeltyüként folyvást jobb karban tartatni fognak.

De minden szentebb nevével nagyobb garanciát nyújt bármely iskola, vagy nevelő-intézet jósa s megbízhatósága iránt a — nyilvánosság, mely szerint annak beléletét és minden mozzanatát megfigyelni alkalom nyújtatik az egész közönségnek.

E részben városi községi iskoláink minden más felekezeti és magániskolánál nagyobb biztosítékot nyújtanak. — Megfoghatatlan azért, mert tolakodik mégis oly sok szülő, — még protestánsok és izraeliták is — épen az apácák lányiskolájába, a kiknek vezérelve: elzárkózni a világtól! megtagadni, megvetni a világot! ellenmondást szítani a külső és belső ember között, s nyilvánosság előtt működésekről alig tudunk valamit, csak azt, hogy érdemesillagokkal tüntetik ki az igyekvőket.

A mi hiányzott eddig a városi lányiskoláknál, már ezentúl az is meglesz. Nyolcz szakképzett női kézimunka-tanítónő választott meg ugyan ez alkalommal, 100—100 frt. évi fizetés mellett, az egyes városi iskolákhoz, kik hetenkint 6—6 órában fogják gyakorolni a növendék-lánykákat, nem idő- és pénzrabló csecebecsék készítésében, hanem a házi szükségletek szem előtt tartásával a leghasznosabb, dolgokban és nem külön havidíjért hanem ingyen!

Vigyázzanak hát az illető szülők és gondolják meg mi szolgál igaz javokra.

Iskolagondnokokul választattak: T. Gebhardt Ign. belvárosi fi-, Schnetzer József belv. leánytanodához; Turiák János a palotavárosi, Fekete Pál a tóvárosi, Havranek János az öreg-utcai, Liszics István a zámosly-utcai, Havranek Antal az olajmalom-utcai, Pribék Antal a vizivárosi iskolákhoz. Mind oly nevek ismét, melyek városi községi iskoláink jó szelleméről, az itt uralkodó jó rendről kezeskednek.

Csak az illető szülőkön mulik, hogy ha gyermekeik kívánt előmenetelt nem tesznek. — Küldjék őket rendszeren iskolába.

A beiratás utolsó határideje a belvárosi iskolákban szept. 15-ére, külvárosiakban szept. 30-ára tűzött ki.

Azontúl büntetés vár a hanyag szülőkre a törv. rendelkezése szerint és a törvény erejénél fogva.

Bizony méltán mond bennünket magyarokat a német sógor barbaroknak mindaddig, míg fegyverrel kell kényszeríteni sok magyar embert, hogy járassa fiát s leányát iskolába. O. O.

Levelezés.

Moór, 1876. szeptember 12-én.

A „Székesfejérvár“ egyik multkori számának újdonsági rovatában megrótta a moóriakat azért, hogy a honvédelem körül virágok helyett bógáncok díszeljenek. — Azon köztiszteletben álló férfiú, kinek az emlék felállítására leginkább köszönhető, annyira túl van halmozva hivatalos teendővel, miszerint nem csoda, hogy a lakásától távol eső emlék gondozása elkerülte figyelmét. Mi többiek resteltük a megrovást, ökölbe szorítottuk markunkat és meg is hazudtoltuk volna az újdonsázt,

szög alakban, több hold területet foglalt el; részint ponyvával, részint zöld galyakkal volt fedve. A sátoron volt szép rendben feltűzve minden európai nemzet lobogója, felváltva magyar lobogókkal. A sátor udvarában nagy fenyőszálon imponans magyar lobogó lebegett, s ugyanazon lejebb egy osztrák s egy birodalmi zászló volt. A sátort zöld galyakkal díszített kerítés vette körül, ennek közepén nagy diadalív galyakkal és magyar lobogókkal díszítve e felirással: „Isten hozta.“

A sátor mellett kisebb sátorban a kicsiny, de érdekes régészeti kiállítás volt felállítva, melyet pártatlan buzgalommal s tapintattal Tauscher Gyula, Kulifay Adolf és Szász Károly urak rendeztek be. Itt láttunk őskori régiségeket e megyéből igen szép s ritka példányokban képviselve; ott láttuk Kulifay Adolf ur szép éremgyűjteményét, mely messze vidéken ritkítja páját. Minden magyar király érme képviselve van I. Istvántól mai napig; római pénzek a régebbi időkől a birodalom bukásáig s más ritkábbnál-ritkább érmek. Hangya szorgalom, kiváló buzgóság, szakismeret eredményei. Ludaics Miksa szintén derék gyűjtőtől is volt ott több érdekes tárgy. A kiállítási sátoron kívül volt még több sátor, hol a nagyszámu élelmi készlet és ital volt elhelyezve

Mindezek izléses s szép berendezéseért az em-tettekkel együtt Lits Gusztáv és Barnafy Balázs uraké az érdem.

Az ásatás a Dunaparton történt, hol egy évvel azelőtt Kereskényi Gyula ur a romai fürdő (hypocaustum) romjait felfedezte. A fürdő nagyrésze ki volt bontva, igen érdekes látvány a multak ezen emléke. A fürdő balján van a langyos víztartó, tepidarium másként lacónicum, közepén a callidarium a meleg víztartó, jobbján

csak ne lett volna igaza. — Idősb Nyerges Antal ur, egyike legtekintélyesebb polgárainknak azonban, nem haragudott, hanem cselekedett. Megfogta a kasza nyelét, pedig nincsen szokva hozzá, sajátkezűleg tisztára levágta az emlék körül éktelenkedő bojtortörőket és a bevégzett munka után szíve mélyéből takadtak a szavak, hogy: „bár csak e kaszavágással kirihattam volna mindazon gazt, mely hazánk földjén nemzetiségünk elnyomására oly buján tenyészik.“

Három hét óta városkánkban működik Sebők Lajos színtársulata. Maga az igazgató sokoldalú kitünő színész, társulata több jó erő felett is rendelkezik és igen jól van szervezve, sokkal nagyobb pártolásra lenne méltó, mint a melyben nálunk részesül.

Vannak kellemetlen híreink is.

Ugyanis, most midőn Moór már napról-napra inkább magyarosodik, elteszik innen a 10-ik huszárezredet, melynek legénysége kivétel nélkül magyar és adnak ide helyébe tiszta német lovasságot. A helybeli capuzinus atyák között is volt két oly magyar pater, kik németül csak pár szót tudnak, ezeket is — úgy tudjuk — elteszik valahová Ausztriába. Mindkét rendbeli áthelyezéssel Bécs boldogít bennünket. Talán már megso-kalták Moór magyarosodását. J.

Ercsi 1879. szeptember 12.

Tekintetes szerkesztő ur! Ercsi község iskolaügye sok hányattatás s igazgatások után valahára tisztáztatott, a menyiben a felekezeteik belátván kétszerez kiadások terhét s meggyőződvn egyszersmind arról is hogy annak fontartása oly anyagi áldozatokkal jár, minőt jelenlegi nyomasztó viszonyok között tenni nem képesek.

A községi iskola elleni méltatlanságok, alaptalan gyanúsítások s igazgatások hosszu sorát ezuttal feleleveníteni szükségesnek nem tartom, nehogy az alig behegedt zajgó sebek ismét fölszakítsanak, de annyit fölemlíteni nem tartoztok szükségtelennek, hogy most a midőn a feligazított kedélyek csilapulnak s az egyet-értés magvai gyökeredezni kezdenek, még mindég van egy a községben, ki nem okulva az elmúltakon, titkosan izzgat s a könnyen hívők esekély részét újból eltántorítani igyekszik. Mindazon által nem czélok további fejtegetésekbe, bocsájtkozni, mert jelen közleményem csak is folyó évi augusztus 26-történeki elősorolására szorítok.

Méltóságos Dulánszky Nándor megyés püspök ur megbízása folytán főtisztelendő Károly János esperes egyház megyei tanfelügyelő ur lett kiküldve a felekezeti iskolaszéknek azon előlegesen tett bejelentések kiegyenlítésére, mely szevint iskoláját a törvény kivánalmai szerint anyagi tehetetlenség miatt továbbra is fenntartani nem képesek, s azt miután építkezés folytán adóságok maradtak fenn a városnak kedvező feltételek mellett átadják.

A felekezeti iskola átadása czéljából főtisztelendő Károly János esperes s egyházmegyei tanfelügyelő ur kiküldetett, ki is hivatásához képest magát legelsőbb a felekezeti iskolaszékkel az átadási módokat megbeszélése vegett érintkezésbe tevő, ennek megtörténtével az átadási feltételek a képviselőtestülettel közöltetvén, hosszutárgyalás és eszmecsere után a szerződés a felekezettel 6 évi időtartamra megkötöttet; ugy hiszem nem szükséges főtisztelendő Károly János esperes urak a tárgyalás folyama alatt tanusított tapintatos s szakavatott eljárását felemlíteni, mert azt tudományos képzettsége s szerzett érdemei is kellőleg igazolják, más-

a frigidarium, hideg víztartó, s e mellett egy kis szoba romjai. A fürdő pillérei sorban fenállanak s még a füst és korom nyomai, miután a fűtés alulról itt történt — nagyon észrevehető rajtuk. Az erős s igen nagy téglakon következő feliratok vannak: „CHO (X) MARV.“ „EXER PAN INF.“ „COH III BA.“ A fürdő-épület falainak maradványai is láthatók, melyeken még most is a vörös, sárga, fekete festék kivehető. Találtattak a romok közt: 2 fibula, Marc. Aurel, Gallienus, Licinius, Constantius és Diocletianus császárok idejéből érmek: terra sigillata, gyöngyök, üveg darabok, vas ajtóragaszok, zárok. Nevezetes, hogy a langyvíztartó (tepidarium) vízvezető ónesőve egészen megtaláltattott ugyanazon fekvésben hol eredetileg volt. Érdekes egy igen csinos csont faragvány is, kecskefőt ábrázol, ott a romok közt volt s valami tör- vagy késfogantyú lehetett. Találtattott itt egy emberi váz is.

E fürdő körül igen sok épület romjai látszanak, azt hisszük e helyen állhatott a hajdani Potentiana. — Szemközt vele a Duna másik oldalán egy régi barbar telep maradványai vannak.

Az ásatás eredménye tehát érdekes volt, azonban sajnos, csak későn az eső rongálása után nézhették meg a külföldiek, mert a vihar miatt a hajóból ki nem jöhettek, különben is a neki vadult elemek még a hajóhidat is elszakíták s míg ennek helyreállításán a munka folyt, addig mi a sátrak alatt áztunk és fázunk.

A rohanó szélvész a zászlókat kidönté, a sátor kerítését, diadalívet felfogatá, s miután az elkészült pusztításával, jött az eső s áztatott mindent; majd 4 óra hosszat harezoltak így az elemek.

A sátrak alatt Érd kedves hölgyei, Ercsi szépei

részről méltó dícséretet érdemel a községi előjáróság a képviselő testülettel együtt, még pedig az által, hogy a történet igazgatásoknak hivatásához képest elébe állván kitartó férfiasággal az eléje gördített akadályokat elhárította s a félrevezetettek bölcs tanácsával felvilágosítani honfui szent kötelemnek tartotta.

Tisztelettel:

Dunamelléki.

Törvényszéki terem.

Rosenberg Mór váci illetőségű izraelita 1876. évben hadköteles lévén, részére Vác városa részéről az avató ív kiállított, mint akkor B.-Pesten tartózkodó kereskedő részére, azonban Rosenberg Jakab, Mórnak apja, megjelent Takács Márton váci tanácsnok előtt, s azon kérelmét terjeszté elő, hogy mivel fia Pécssett van kereskedésben, engedessék meg neki, hogy hadkötelezettségének ott tehessen eleget, mi akkor még is engedtetett, azonban Rosenberg Mór Pécssett magát be nem állította. Folyó évi januári újonczozás befejeztével a távollevők utóállítását vétetvén foganatba Rosenberg Mór is bekívántatott, ekkor apja ismét megjelent a sorozó-bizottság előtt azon előadást tette, hogy fia Székesfejérvárott tartózkodik, az avató ívek tehát ide lettek hivatalból áttéve. Azonban Rosenthal orvost keresték fel s az illetőt felkérték, hogy Rosenberg Mórnak katonaság alól felfüggesztését vigye keresztül; Rosenthal orvos a már általa ismert és felhasznált Mahrer József csehországi születésű szabó-legénynt felkereste, s azt most a család keresztyulvelére felfogadtatván, neki utiköltséggül Székesfejérvárra 6 frtot, és igérvén az eset sikerültére 20 frtot; ezzel mindketten átjöttek Székesfejérvárra, s itt Mahrer József a sorozó-bizottság előtt mint Rosenberg Mór mutatta be magát megvizsgáltatván, alkalmatlannak találtatott, ez az avató-ívbe be is vezetett, mely a váci városi tanácsnak el is küldetett; azonban az itteni városi kapitányi-hivatal által Mahrer József gyanuba vétetvén, minthogy magát folytonosan Rosenberg Mórnak vallotta, egy rendőr kíséretében Vácra kísértetett, itt Rosenberg Mór apjával szembesítetvén, bevallotta, hogy ő nem Rosenberg Mór, hanem Mahrer József. Rosenberg Jakab pedig kijelentette, hogy ez nem az ő fia s ezt sohasem látta. Mahrer József ezután kihallgattatott, mikor is nemesak ezt, hanem egy más egészen hasonló esetet is bevallott, midőn Zachar Pinkász helyett szintén Rosenthal orvos közvetítésével a sorozó-bizottság előtt jelentkezvén, szintén alkalmatlannak találtatott s így az állam ellen két rendbeli család büntényét követé el. Ezen ügyben a végtárgyalás az itteni kir. trvszék által f. évi szeptember hó 7-én részben megtartott, a mennyiben Mahrer József család miatt egy évi börtönre ítéltetett; a Rosenberger és Zachar Pinkászra és ennek apjára az itlelhetőzatal felfüggesztetett mindaddig, míg az időközben megszökött Rosenthal orvos országos körözés folytán előkeríthető lesz.

Hirek.

— Azon szép képgyűjtemény, mely a „Vörösmarty körnek fog ajándékozatni, ha egyesül a régészeti egylettel — mint hiteles forrásból értesítve lettünk a gróf Batthyány család egyik korán elhunyt nő tagja volt, ennek hagyományozása folytán fog városunknak díszére a „Vörösmarty kör tulajdonává válni.

veleink osztottak a szenvedésben. Mintha a magasság ura megirigyelte volna a dícsőséget, mely az ünnepély sikere által a megyére háromot volna, oly keményen megöntözött. — Vagy talán örömkönyek voltak ezek a magyar nemzet haladása felett?! Avagy tán az atokkal sujtott Potentia romjai felásatásáért Plutó küldé fel az alvilágból furiáit?! Nem tudjuk mi okozta, az égiek haragja vagy öröme a vihart, de tisztán elengedtük volna. Fejérmegye történelméből egy fényes lapot ragadtak el az elemek. De végre redeunt spectacula nem mane, hanem inkább nocte és tudósaink is kijöttek a hajóból mulatni, hol az uradalom által rendezett nagyszerű ebédet el költötték, miután a sátort többé e czélra használni nem lehetett.

Megkezdődött ezután a tánc s mulatság és folyt sárban és vízben estélyig. Külföldi, hazai és közeldéki szépeink helyt álltak.

Nem tarthat semmi örökké, vége szakadt ugy a kitünő apezi bor által külföldi barátaink közt felderített jó kedvnek, mint a nem vér, sem köny, hanem eső áztatott mulatságunknak is, s bár a vihar a sikert akadályozá, még is külföldi barátaink elvihetik messze hűtünket, barátságunkat s vendégszeretetünket.

Mi pedig ösromok fedte vidég elbucszunk töled azon reményben, hogy romjaidon ismét nem mint Marius Karthagoén, hanem mint egy művelt, hatalmas Magyarország bajnokai találkozzunk, hirdetve azt, hogy Magyarország a tudomány s műveltség szárnya alatt virul — felettetek ti classicus romok. — És ha még egyszer külföld művelt fiaival eljövünk, fékez meg Neptun szolgálóit és Phoebus uralta vidéken a Muzsák kedvre derülve üljenek örömmépet!

Egy hét oktálos, jó karban levő

S Z Ő L Ő

1000 akó hordó terjedelmű pinczével, s az idei természettel együtt, szabad kézből eladó.

Bővebb tudósítást nyerhetni e lapok kiadó-hivatalában.

Egy jó karban levő, csaknem teljesen új, **szőlődaráló** eladó. Bővebb tudósítással lapunk kiadó-hivatala szolgál.

Hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétik, hogy a gárdonyi reform. egyház tulajdonát képező nagy korcsma, bor, pálinka és sörmési joggal s husvágási helyiséggel 1877-ik évi január hó 1-től három egymás után következő évre folyó 1876. évi szeptember hó 25-én d. e. 9 órakor Gárdonyi községi házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Mely határidőre az árverezni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket a fent nevezett egyház gondnoknál bár mikor megtekinthetik.

Kelt Gárdonyban, szeptember 13. 1876.

Mattyók Zsigmond,
a gárdonyi ref. egyház gondnoka.

!A hamisítástól óvatik! Lyukas fogak kitöltésére

hatásosabb és jobb szer nincs mint dr. **Popp J. G.** cs. kir. udvari fogorvos **fogplombja**, Bécs, Stadt Bognergasse Nr. 2., melyet mindenki maga egész könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba, illeszthet, mely aztán szilárdul a fogmaradékkal és foghussal összeforva a fog tovább romlását meggátolja s a fájdalmat megszünteti.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvoshoz Bécs, Bognergasse 2 sz. Üvegeskben: ára 1 frt. 40 kr.

Ez legkínzóbb gyógyszer a csúszó fogfájások, ugyisint gnyuladások, dagasztók és sebesülések ellen, mert feloldozza a fogkővet, és ennek ujlását gátolja, megerősíti az ingatag fogakat és a foghúst s minthogy minden ártalmas anyagot a fogaktól és a foghústól távol tart, a szájnak kellemes üdöséget szerez és minden kellemetlen szagot rövid használat után eltávolít.

Anatherin-fogpasta

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos. Ezen készítmény fentartja a léleket frissességét és tisztaságát s arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító felhőséget kölcsönözzen, azok megromlását megakadályozza és a foghúst erősítse.

Dr. Popp J. G. Növény fog-pora.

A fogakat akkép tisztítja, hogy naponkénti használata által nemesek az anyyira alkalmatlan fogkő távolítatik el, hanem a fogak is mind erősebbek és fehérebbek lesznek.

Kaphatók: Székesfejervárott: Braun József, és Diebálla György, Lovasberényben: Heiszler gyógyszer. Moórótt: Jenczy, Palotán: Würfl. gyógyszer. Veszprém: Gutthard és fainál. Duna-földvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyszer. Duna-Vecsén: Klinke gyógyszer-tárában, Kiu-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyszer-tárában.

FOVÁS.
Azt tapasztalom, hogy az általam 26 év óta készített és közkezdveltségű

Anatherin-szájviz

hason név alatt hamisították és eladták. A t. közönség ámitására az ezen hamisítás készítő ugyanazon felszerelést használják, mint minőnkkel én a saját gyártmányaimat ellátom.

Ennélfogva mindenkit figyelmeztetem, hogy az általam készített Anatherin-Szájviz mindenkor teljes ezegemmel, **J. G., Popp, cs. kir. udvari fogorvos. Bécs, Bognergasse 2** a cs. kir. osztrák udvari ezimerrel (kétféjű sas griffektől tartva) és a törvényesen letett övjeggyel lesz ellátva, és mindazon készítmények, melyek ugyan hasonló, de nem épen az itt leirt felszereléssel lesznek ellátva hamisításnak tekintendők, egyidejűleg azt is megjegyezzem, hogy a hamisított Anatherin-szájviz, mely gyakran kártékony hatású, olcsóbban adatik el. Azért is, hogy egy részt valódi Anatherin szájvizem jó hírneve a hamisított által csorbultat ne szenvedjen másrészt meg hogy a hamisítók ellen fölléphetsek: tisztelettel felkérem a t. e. közönséget, hogy a hamisítottnak megismert Anatherin szájvizet az eladó neve megnevezése mellett, nálam valódi ellen cserélje ki.

J. G. Popp, cs. kir. udv. fogorvos Bécs, Bognergasse 2.

Fényképészet.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, miszerint **Schmidt Vilmos** ur fényirdáját kibérletem és azt még e hó folytán berendezve megnyitom, mit annak idejében leszek bátor tudatni. Maradtam mély tisztelettel
Lengyel Samu,
fényképész.

Hirdetmény.

Van szerencsém sz igen tisztelt hölgy-koszorúval tudatni, miszerint lakásomat Budapestről Székesfejervárra tettem át.

Krammer Ferencz,
nőcipész.

Üzletem a palotai-kapu 2-ik sz. alatt Füzi Mártonnal egy boltban.

1000 frt. biztosíték 1000 frt. !!!ezüstben!!!

Az emberek százezrei
köszönik szép hajukat az eddig egyedül létező, biztos és legjobb

m. k. egyed. szab. haj- és szakálnövesztő-szesznek,

mely a hajpikkelyt azonnal eltávolítja, ép úgy mint az ehhez tartozó

valódi stayer alpenkräuter-kenőcs

Hawranek Sándor és utódja

m. kir. egyedül szabadalmazott illatszer-gyárból Bécsben. — Azelőtt VI. ker. Bürgerspitalgasse 26. sz.

most: I. Teinfaltstrasse 17. szám. 2-ik emelet.

A nevezett gyár 1000 frttal kezkeskedik, ezen m. k. egy. szab. haj- és szakálnövesztő-szer a hozzátartozó alpenkräuter-kenőccsel együtt a kopasz helyre, hol sem haj sem szakál

nem létezik s pedig kivétel nélkül a kor és nem különbségre nézve — hasznossága mellett

Egy kopasznak 6 hó, csupán haját hullatónak 8 nap, s pikkelyképzőnek csupán 3-szori használat elég.

Ezen szer, mely ezereknek segített, egészen megjavítottuk s megerősítettük, s e szerint dupla hatást adánk neki, miről mindenki legjobban meggyőződhet.

Nincs már veres haj a mi versenytárs nélkül álló

Hajjító-szerünk

feltalálása óta, melynek használása a javított s duplán megerősített

Hajjító-dió-kivonat-kenőccsel

együtt (ugy szinte kapható mint dió-kivonat olaj és hajviasz), még a hófehér haját is a természetesen állítja vissza. Nem létezik jobb szer haj előállításra, megtartás- és növelésre, szakál és haj előállításra, mint a mi fényes bizonyítékokkal tanuskodó

egyedül hathatós m. kir. szab. haj- és szakálnövesztő-szeszünk.

Csak a valóban jó érdemel diadalt, mely csak egy próbat igényel, kik egészen kopaszok s csupasz arcuk valának rövid idő alatt sűrű haját s tömött szakált nyertek, ugyannyira, hogy mai napig még egy kísérlet sem volt eredménytelen. **Erősítő-szeszünk** gyökeresen gyógyítja meg a hajó betegséget s még a legkésőbbi időre is biztosítja a sűrű haját annak folytonos használatát. Kellemesen működik a fejbőrre és elhárít minden fejfájalmat.

Figyelmeztetünk mindenkit, miszerint gyártmányunkat a hasonnemű utánzásoktól megkülönböztesse. — Nagyobb biztonság kedvéért minden tégelyen, mely a mi gyártmányunkat tartalmazza, arcképes védjegyünk található. — Megrendeléseket

Hawranek

m. kir. szabadalmazott első

azelőtt: VI. Bürger-

most: I. kerület Teinfalt-

Sándor utódja

illatszer-gyárához Bécsben,

spitalgasse 26. szám,

strasse 17. szám, 2. emelet.

Figyeljék. Egy alabastrom üveg duplaerős haj- és szakálnövesztő szesz 5 frt. 1 kis üveg 2 frt. 50 kr. Egy alabastrom üveg valódi alpenkräuter kenőcs 2 frt. Egy alabastrom üveg hajjító-kenőcs 2 frt. — 1 üveg Hajjító-tej valódi dióolajjal s kefével 5 frt. Egy kis üveg hajjító-tej 2 frt. 50 kr. 1 frt. Egy üveg valódi hajjító diókvonat-olaj 1 frt. 50 kr., diókvonat-viasz-kenőcs 1 frt. (Csomagláscsrt 30 kral több.)

Megbizások a külföldre a pénz előleges beküldése s az országban utánvétellel a leggyorsabban teljesítetnek.

KICHE LAJOS

Székesfejervárott, nádor-utca, Hübner-féle ház.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát mindennemű

háztartási és konyhaszerekből gyári raktárát

álló- és lógó- petróleumlámpákból.

Angol-, francia- és magyarhoni

üveg- és porcellántárgyak egész készletben (Service) is.

Továbbá:

Alpacca és chinaezüst evőszerek, kanalak, gyertyatartók, tálcák stb.

Egyedüli főraktár valódi

amerikai varrógépekből.

Petroleum-kályhák,
thea-kazánok

és szódavíz készletek.

Kályha elébe való fűtőszerszámok

állványokkal.

Köszön- és koackstartók.

Elvállal mindennemű varrógépek javítását és villamos távcsengők (Zimmer Telegraph) be rendezését a legjutányosabb árak mellett.